

פרוטוקול פגישה מיום 24.2.19

משתתפים:

אבי כהן, מנהל אגף תפעול
נרי אראלי, יו"ר הועדה
קורין תווית-חב' מליאה
עופרה שוורץ- חב' מליאה
דוד הראל- חבר מליאה
טובי שור- מי"ה
מיטל ליאון - מי"ה
הראל בן שחר- משקיף רט"ג
איילה גובר אברהמי, יח' סביבתית
אורלי מילר - יח' סביבתית
איריס רביד- יח' סביבתית
רז לוגסי, מנהל מח' רישוי עסקים ותברואה
דודי קדוש, רכז ועדה חקלאית

סיכום דיון הועדה להגנת הסביבה מספר 01/19

מטרת הפגישה:

הועדה להגנת הסביבה מתכנסת 6 פעמים בשנה. התפקיד שלנו להעביר מסר, לבצע תהליך למידה בין מפגעים/דברים שקורים לתושבים ולדאוג שבעלי התפקידים במועצה ידאגו לכך. אין לנו סמכות פורמלית, יש לנו סמכות מוסרית.

סקירת הנושאים שהועלו בדיון:

1. בעיית הזבובים
2. פסולת חקלאית
3. דיווחים
4. העמקת המיחזור בישובים
5. מפת מפגעים בכיכר
6. גיבוש תוכנית פעולה

סיכום החלטות ומשימות:

1. בעיית הזבובים. יש להעלות את הנושא לראש סדר העדיפויות. יש להכין תוכנית אינטגרטיבית שמכילה את התושבים, מועצה, חקלאים וכו'. שכל אחד ידע מה החלק שלו.
בשנתיים האחרונות בעיית הזבובים הלכה וגברה. הפתרון של הזבובים זה הרבה כסף. חייב להיות פתרון כספי גדול.
המלכודות לא נותנות פתרון. בתקופה הזאת החומר לא מתסיס את החומר. צריך לרכז מישחו שהוא רק נגד הזבובים.
2. א. פסולת חקלאית. רז לוגסי הציג מצגת בנושא פסולת חקלאית. 300 מלכודות מוצבות בשטח. יש הרבה מפגעי מים, גזם חקלאי על ציר הגבול של הצבא, השלכה של פסולת חקלאית בתוך כלי של פסולת ביתית, השלכת פסולת חקלאית מחוץ לאתר. אתר שאמור לשמש פסולת ירוקה זורקים קרטון, פלסטיק וכו', זריקה של אבטיחים סמוך לנחל ערבה.

פעולת ההדברה תמיד נכשלה בכל מקום. נקבעו סיורים לשבוע הבא בשטח לראות איך נוכל לזהות את המפגעים. יש צורך בסיוע של המועצה והקהילה עצמה. חייב שיתוף פעולה של הקהילה.

אבי כהן אמר כי בכל המקומות שהיה בהם ההדברה לא הצליחה, תמיד נכשלה. ההצלחה לא טמונה ביעילות החומרים, ההצלחה טמונה ביצירת הממשק האזורי. הממשק האזורי תלוי בהמון תחומים להסתכל על המראה ולהגיד פה התרומה שאני מייצר עבור אותו מפגע וכמובן אנחנו כרשות מקומית, אם זה בקרה על המדביר וכו'. לפחות פעמיים בשבוע יש שיחות על העונה החמה, בערך בעוד שבועיים. רז חידד נושא הניטור מול המדביר והעביר לו דוחות, נקבעו סיורים בשטח לשבוע הבא עם נציגי הישובים ולראות איך נוכל לזהות את המפגעים.

ב. תוכנית לטיפול בפסולת חקלאית. בימים שני וחמישי יש פינוי פסולת חקלאית. למעט מקרים חריגים שיש תקלה. פסולת לאחר שבוע מהווה מפגע. כמות השטחים החקלאית שיש בכיכר זה משהו כמו 6500 דונם, זה חצי ממה שיש בעין יהב ובחצבה וכו'. והם לא מטפלים כמונו בפסולת חקלאית. בעיה נוספת בתוך המטע תמרים שיש שלוליות של מים שהחקלאי לא רואה אותם, ולא יכול לטפל גם אם ירצה ואז זה מייצר את המפגע הבא שזה יתושים. מי שמייצר את המפגע הוא המטפל, קל וחומר שהמייצר הוא עסק. היצרן של המפגע צריך להיות שותף איתנו, יצמצם את הפסולת שלו מסביב, שידאג יחד איתנו לטיפול במפגעים לשלוליות במטעים.

ההצעה של עופרה לפנות עם משאיות את כל אתרי האשפה, לכנס את החקלאים באתרי האשפה, להציב מצלמות. ברגע שהחקלאים בכיכר יראו שיש יוזמה חיצונית ויש פעולה. השטחים צריכים להיות נקיים. חייב לעשות סניטציה של הפלסטיק. הסניטציה זה חוק 28.6.19. בסוף הקיץ יש ירידה בכמות הזבובים בגלל החום. יש פקחים, יש חוקים. ברגע שהיו פקחים היה שקט תקופה ארוכה.

3. דיווחים. בשיבה הבאה רוצים לקבל דיווח בעניין אסון אשלים. זיהום אוויר במישור רותם. היו תלונות של תושבים בנאות הכיכר ועין תמר שמפגעי ריח מרותם מגיעים לכיכר. המשרד להגנת הסביבה נתן 100,000 ש"ח כדי לעשות סקר ריח לכיוון הכיכר ממפעלי מישור רותם.

4. נושא נוסף שמתכננים הוא העמקת המיחזור ביישובים ובמלונות. רז יסקור את הנושא יחד עם הקהילה ואח"כ עם המלונות.

5. אגף התפעול יכין תוך שבועיים מפת מפגעים בכיכר.

6. תכנון ישיבה של הנהלות הישובים + חברי המליאה בוועדה להגנת הסביבה + אגף התפעול לגיבוש תוכנית פעולה.

רשמה: נופר עבודי

העתקים:
נוכחים

י"ט סיון תשפ"א
30 מאי 2021

פרוטוקול פגישה מיום 5.5.19

משתתפים:

אבי כהן, מנהל אגף תפעול
נרי אראלי, יו"ר הועדה
קורין תויתו, חב' מליאה
דוד הראל, חב' מליאה
טובי שור-מי"ה
מיטל ליאון - מי"ה
הראל בן שחר-משקיף רט"ג
איילה גובר אברהמי, יח' סביבתית
אורלי מילר - יח' סביבתית
אביגיל אילן-נציגת הציבור
רז לוגסי, מנהל מח' רישוי עסקים ותברואה
דודי קדוש, רכז ועדה חקלאית

חסרים:

עופרה שוורץ-חב' מליאה

סיכום דיון הועדה להגנת הסביבה מספר 02/19

מטרת הפגישה:

הועדה להגנת הסביבה מתכנסת 6 פעמים בשנה. התפקיד שלנו להעביר מסר, לבצע תהליך למידה בין מפגעים/דברים שקורים לתושבים ולדאוג שבעלי התפקידים במועצה ידאגו לכך. אין לנו סמכות פורמלית, יש לנו סמכות מוסרית.

סקירת הנושאים שהועלו בדיון:

1. אסון אשלים
2. בעיית הזבובים

סיכום החלטות ומשימות:

1. השלכות אירוע אסון אשלים על נושא איכות הסביבה במ.א תמר:
מפעלי ים המלח: מפעלי ים המלח מתעסקים במורד הנחל. האירוע היה ב- 30.6.17 בריכה בגובה 60מ'. עם השנים הגבס הלך והצטבר והייתה בריכה גבוהה, ובעצם מה שקרה באירוע זה שבר בדופן. חלק ניכר ... שפכים כבר זרם והחל לזרום למטה לנחל אשלים. הזרם הגיע לתעלת ההטעה. פוזרו שקתות לאורך הנחל. הוצבה שמירה בכניסה לנחל שלא יסתכנו.
ההצעה לנטרל את השפכים האלה צריך לבנות איזשהם בריכות. לבנות שתי בריכות נטרול. התוכנית כללה שאיבה מהנוזלים, לבריכת הנטרול לקח זמן לקבל אישור לתהליך הנטרול ותהלי של הבריכות (רשות ניקוז, רשות המים, רט"ג) היה צריך לעשות תיאום מול כולם ועד שכולם הסכימו החומר התייבש. הצליחו לנטרל כמות קטנה.
אגם הברבורים: יש מי תהום גדולים שקיבלה באירוע הזה והתנקז חומר מזוהם. בעקבות האירוע הוחלט להוסיף מים כדי לבטל את הזיהום. גם בשביל להזרים מים צריך אישור מהרט"ג.
מישור רותם: מישור רותם מתעסק במעלה הנחל. רותם ביצעו סקר קרקע, וכל פעם שיש שטפון צריכים לעשות סקר חדש. מה שמתוכנן בשביל לפתוח את הנחל לקהל הרחב יש לבצע סקר סיכונים. המשרד להגנת הסביבה נתן את ההנחיות איך לעשות אותו, תהיה גם חברה חיצונית מחו"ל שתתמוך בהכנה שלו. אנחנו מבחינתנו ממשיכים לעקוב וגם בודקים את הקידוחי מים. יש שני קידוחים רלוונטיים: עמיעז 6 שנמצא בתוך הנחל זה קידוח מים של מפעלים ים המלח ודגמנו אותו לא מזמן, לא מוצאים בו שום סימן לסמנים הכימים של האירוע. קידוח צין 7א' נמצא איפה שאגם הברבורים נמצא וגם שם

אין שום עדות לזיהום. העבירו את התוצאות לרשות המים וממשיכים לעקוב. רשות ניקוז מעורבת בעניין של האוגר. רותם נדרשו לבצע קידוח ומחכים לאישור מהגז.

תוכנית שיקום:

עד סוף 2020 אמורים להקים את כל התשתיות של הניקוז, ואח"כ הניקוז עצמו זה משהו שלוקח המון זמן בסוף תקופת ההקלה.

רט"ג: רט"ג מתעסקים באמצע הנחל. רט"ג כבר יום למחרת חילקו את הנחל למקטעים תוכנית ניטור רב שנתית במימון המפעלים. ניסו לאתר חיות בר פצועות הכל בכדי למנוע מגע בין החיות לבין החומצה. ובימים הראשונים התחילו לקחת דוגמאות מים, קרקע ולראות את ההידדרות או איזה שיפור של המצב. הנזק האקולוגי בנחל הוא עצום. עד היום הוא סגור למטיילים, ב-3 כניסות לנחל עדיין יש עמדות שמירה שמאוישות 24 שעות כדי למנוע ממטיילים להיכנס לנחל. בהיבט הפלילי קם צוות צח"מ של הגנת הסביבה ביחד עם הרט"ג שעובד על זה, תהליך ארוך.

2. בעיית הזבובים:

בישיבה האחרונה הובהר נושא הזבובים והיתושים ביישובי הכיכר והוחלט להכין תוכנית כוללת גם בתושבים, חקלאים, תאילנדים, בכל גורמי המועצה וגם מצפון ועד ירדן. כל נושא הזבובים והיתושים מעסיק אותנו ביומים, וכמובן בחרנו בעבודה שלנו השוטפת לבחון אם מה שעשינו בשנים האחרונות לא עזר דרמטית, כי אנחנו כן מחפשים הישגים דרמטיים אחרת. בחרנו בחודשים האחרונים לעסוק בזה באינטנסיביות. אנחנו יחד עם המו"פ בנינו מודל של עבודה ניטור ונחקר, דברים שלא נעשו בעבר בחלקם. חלקם נעשו אבל לא בהצלחה, היה חסר מודלים לעבודה. אחד הדברים שזיהינו שרמת המחקר והניטור שבוצעה מאוד יסודית אבל לא הייתה המשכיות מזל גופים שהם שותפים לנו ליצירה של המפגע הזה.

המו"פ יחד איתנו עם תקציב של הרשות 350,000 ₪ לשנה הקרובה ישימו מנטר, חוקרים שיהיו איתנו, ילוו אותנו, לאפיין גופי מים, מפגעים עצמם, בדיקות מעבדה וכו'. אבל לכל זה היה חסר לנו לחבר את כל הגורמים בשטח- מפעלי ים המלח, רשות ניקוז ובעצם אם נדרש לבצע פעולה במקום מסוים כולם אמורים לתת את תרומתם באותה נקודת זמן על אותו תא שטח ומינימום שימוש בחומרי הדברה. המטרה להפחית את חומרי ההדברה באזור, לעשות פעולות שהן יותר ממוקדות בתאי שטח שמייצרים מפגעים.

המטרה היא להתחיל בסוף החודש עם המו"פ כאשר אנחנו בימים אלה עוסקים בלהגדיר מדדים להצלחה- מדדים של תאי שטח, מדדים של שיתופי פעולה וכו'. התוכנית תפורסם לכולם, תוך חודש נשים את התוכנית על השולחן ונתחיל לעבוד בשטח ברמה של ניטור ואיסוף חומרים. רוצים להאמין שאם נתמיד ונחפש לעשות את הדברים יותר טוב 2020 תהיה יותר קלה. מה שחסר זה התושבים, שגם איתם נעשה עבודה בקשר לזבובים יש דברים שתלויים בנו ויש דברים שלא תלויים בנו למשל עם הירדנים. השלב הראשון הוא ניטור ואיסוף מידע. המטרה באוקטובר לקראת עונת המעבר הבאה שנתחיל כבר לעשות פעולות בשטח מעבר להדברה יחד עם כל הגורמים. אם אפשר לשפר את הניקוז, להגביר זרימה.

אחת המגבלות מבחינת רשות ניקוז היא לאחר הנחת קו הגז, שיקמו את השטח לא טוב, נוצרו שלוליות לא טובות וזה מביא יתושים, והבעיה היא שהיום אף אחד לא מוכן לגעת בזה בגלל המוקשים. מה שחסר פה זה כל הסנכרון, ותכנון נכון וצעדים משלימים של כל אחד מאיתנו. רשות ניקוז יש לה תקציב היא אמורה לתחזק נחלים, נקודות ניקוז מסביב למטעים, לגזום ענפים, לגזום את הקנה. צריכה לעשות פעולות. צריכה לפתוח לנו דרכים שהמדביר יוכל להיכנס ולהגיע למעיינות נסתרים. זה התקציבים שיש לה והיא מקבלת חלק מהמועצה.

אנחנו צריכים להתרכז בפעולות הדברה ולממן את כל הפעולות שלנו עם המו"פ. כל אחד מהגופים מחזיק אצלו תקציב גם חקלאות כמובן. כל הנושא של הסברה יתבצע באמצעות היחידה הסביבתית יחד איתנו בשולחן עגול עם המו"פ. לכל אחד יש תפקיד בתוך המערכת הזאת.

המועצה האזורית תמר
ים המלח

פינוי אתרים שעמוסים בפסולת חלק פונו, וגם נעשה סיור בשטח.

סיכום:

לישיבה הבאה נציג את התוכנית הכוללת המפורטת.

רשמה: נופר עבודי

העתקים:
נוכחים

י"ט סיון תשפ"א
30 מאי 2021

פרוטוקול ישיבת הועדה מס' 3 מיום 23.6.19

השתתפו:

נרי אראלי, יו"ר הועדה
אבי כהן, מנהל אגף תפעול
קורין תויתו, חב' מליאה
דוד הראל, חב' מליאה
איילה גובר אברהמי, יח' סביבתית
אורלי מילר, יח' סביבתית
הדר לוי, רכות ניטור סביבתי
גונדי שחל, נציגת ציבור
טובי שור, משקיף - מי"ה
מיטל ליאון, משקיפה - מי"ה
רז לוגסי, מנהל מח' רישוי עסקים ותברואה
דודי קדוש, רכו ועדה חקלאית

נעדרו:

עופרה שוורץ, חב' מליאה
אביגיל אילן, נציגת ציבור
הראל בן שחר, משקיף רט"ג
דד' אופיר כץ - מרכז מדע

סיכום דיון הועדה להגנת הסביבה מספר 02/19

מטרת הפגישה:

נרי - הועדה להגנת הסביבה מתכנסת 6 פעמים בשנה. התפקיד שלנו להעביר מסר, לבצע תהליך למידה ולתווך בין מפגעים/דברים שקורים לתושבים ולדאוג שבעלי התפקידים במועצה יטפלו בהם. אין לנו סמכות פורמלית, יש לנו סמכות מוסרית.

רשימת הנושאים שהועלו בדיון:

1. התקדמות פרויקט קציר ים המלח ותעלת ההזנה החדשה
2. סקירת מערך הניטור הסביבתי במישור רותם
3. דיווח על הכנת התוכנית הכוללת למפגעים בכיכר

סיכום החלטות ומשימות:

1. **התקדמות פרויקט קציר ים המלח:** טובי שור עדכן כי דוברת הקציר הראשונה תיכנס לעבודה בבריכה 5 ברבעון האחרון של 2019. המסוע שמעביר את המלח מבריכה 5 צפונה יתחיל לפעול להערכתנו בסביבות 2023 ובשנים הראשונות המלח יוטמן באזור מפרץ p88. לפי הבדיקות שהמכון הגיאולוגי ביצע אפשר להגדיל את היקף ההטמנה באזור הנ"ל מ-60 מלמ"ק, כפי שמאושר בתת"ל 35א', לכ-200 מלמ"ק לפחות. המשמעות היא שהפיתרון הנ"ל יכול להספיק לטווח זמן של כ-15-20 שנה. כתוצאה מכך סוגיית הטמנת המלח באגן הצפוני היא כרגע לא אקטואלית.
2. **שאלת נרי** איך מתכוונים המפעלים להבטיח שהמסוע לא ינתק את מניפת נחל צאלים לשני אזורים נפרדים, במיוחד לאור הצלחת המתעלים.
תשובת טובי - כפי שהוצג לעיל, בעשור הקרוב, ואף מעבר לו, הטמנת המלח תבוצע במפרץ פי-88. ולכן בתקופה זו לא נחצה את מניפת נחל צאלים. כאשר תתוכנן חציית הנחל, תהיה התייחסות גם לנושא מהותי זה.
3. **סקירת מערך הניטור הסביבתי במישור רותם:** דיווחה אורלי מילר, אחרי שהוקמו כל תחנות הניטור מה שהיה חסר זה איזושהי פונקציה שתנתח את הנתונים, בלי זה בעצם

זה לא שווה. נשכרה עובדת חדשה הדר לוי שמתפעלת את המערכת מהיחידה הסביבתית בערך וגם יוצאת לשטח היות והיקף כלל מערכות הניטור שיש במועצה הוא לא קטן. (מישור רותם ומי"ה). עובדות היחידה עברו השנה הכשרה על מכשיר שמנטר את הדברים אונליין ונותן תוצאות ישירות, בדיקה של פליטות בלתי מוקדיות שמבצעים ממש ליד יחידות ציוד בחצר המפעלים למשל: ברוזים, מחברים כדי לבדוק שאין לפליטות בלתי מוקדיות של חומרים אורגניים. המפעלים נדרשים לבצע את זה אחת לשנה.

מערך תחנות הניטור ההיקפיות:

במערך ניטור אוויר נגב מזרחי יש 10 תחנות עובדות, נבנו ע"י התעשיות עצמם וגם התחזוקה מבוצעת על ידם והפיקוח ע"י הדר, רכזת הניטור. נתוני תחנות מישור רותם לא מפורסמות לציבור, להבדיל מהתחנות של מפעלי ים המלח בגלל התנגדות קמ"ג. 3 תחנות שפרוסות בים המלח- תחנת לוט, תחנת אשלים ותחנת כיכר סדום. בזמן הקרוב תחל פעולתה תחנה נוספת שנמצאת על גבעת האנטנות, וזאת בשל התנגדות עיריית דימונה לאפשר תחנת ניטור בשטח שיפוטתה. התחנה החדשה תיתן מענה לניטור לכיוון יישובי הכיכר.

מערכי ניטור על מערכות:

ברגע שיש חריגות של חומרים מסוכנים מקבלים מסרון התראה. וזה נותן את האפשרות להגביר את המתן מענה מבחינת לוחות זמנים שאנחנו מגיעים או שהמפעל נותן מענה. יש פריסה של הגלאים למגנזיום, ברום וכלור (לכלור וברום הגלאים בתהליך אישור ותקינה והם יוצבו תחילה בתחנת גשר הרכבת).

בעקבות אירוע נחל אשלים הוחדרו לתת הקרקע 56 פיזיומטרים מסביב לבריכות במישור רותם. הדר מבצעת בקרה קבועה מול אנשי המפעל וגם לבד. אם למשל יש צניחה פתאומית של מפלס באחד הפיזיומטרים זה ישר מדליק נורה אדומה אולי משהו לא בסדר והולכים ובודקים. אותו דבר מבצעים בקרה אחרי הכימיה של הנוזלים. יש דוגמאות שהמפעל לוקח ודוגמאות שאנחנו לוקחים. ואם יש למשל ירידה בחומציות אז אנחנו ישר יכולים לראות את הדברים האלה ולתת תגובה ולדרוש לטפל.

תלונות ריח במועצה: יש נוהל של משרד להגנת הסביבה. 3 תלונות ב- 24 שעות, 10 תלונות ב- 20 יום. מתייחסים לכל תלונה. מקבלים התראה מהתושבים דרך המוקד של המועצה או דרך מרכז מידע. המגמה לסגור כמה שיותר בריכות. בחיפה כימיקלים נסגרו 2 בריכות, ברותם נסגרה בריכה ד' 1 ו- ג' 1 בשיקום.

דיגום מעיינות ותעלות חקלאיות: בודקים כבר הרבה שנים את איכות המעיינות במרחב המועצה, בודקים מגמות. הייתה עלייה בכלורידים. דיגום ארובות תקופתי- בדיקות יותר תדירות. יש תקצוב של המועצה. יש ניטור רציף בארובות. יש תהליך מאוד מורכב 4 שלבים של כיול, נהלים מאוד מחמירים של המשרד להגנת הסביבה, חלק מהסיפור הזה זה לבצע דגימות מגבילות לדיגום הרציף כדי להשוות בין הדברים.

4. דיווח על הכנת התוכנית הכוללת למפגעים בכיכר:

אבי - הטיפול במימון המועצה בפסולת הירוקה ימשך עד ספטמבר. ומתאריך זה עניין הפסולת הירוקה יעבור לטיפול של החקלאים והנהלות המושבים. נרי מזכיר לאבי, שהאגף התחייב להכין תוכנית כוללת לטיפול במפגעי זבובים ויתושים לכיכר ונרשמה תשובתו שהנושא עדיין לא נסגר מול מרכז המדע במצדה.

רשמה : נופר עבודי

העתקים :
דב יו"ר המועצה
גיא דוננפלד מהנדס המועצה
כל המשתתפים כולל הנעדרים